



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8 Vtrum Diabolus inhabilet hominem mortaliter peccantem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

& forma, quorum materia est in potētia ad diuer-
sas formas, & sic in eadem materia possunt sibi di-
uersa forma succedere, tam etiam forme quae nō
sunt subsistentes in suo esse, quae quidē non dicun-
tur esse, quia ipsa habeant esse, sed quia subiecta ha-
bent aliquo modo esse secundum ea: unde nec ipse
secundum se dicuntur fieri, vel corrumpi, sed in
tū subiecta fiunt entia in actu, vel non entia sicut
ipsas. Anima autem rationalis est subsistēs in suo
esse, alioquin non posset habere operationem abs-
que communiōe suae materiae. Unde relinquitur
quod anima rationalis non possit produci in esse, ni-
si per a creationē, & ita patet quod angelus nullo mo-
do sit causa eius, sed solus Deus.

9. 178.

Ad illud vero quod in contrarium obiicitur, di-
cendum quod prima propositio inducta videtur
includere opposita. Si enim animā & angelus pari-
ficatur in natura, angelus non est prior anima se-
cundum ordinem naturae, nisi dicatur parificari
in natura, quia conueniūt in natura, non quidem
speciei, sed generis. Nō autem oportet quod omnium
quae conueniunt in natura generis vel speciei, id quod
est prius sit causa omnium aliorum, & quidem in
eadem specie non potest vnum esse prius altero,
proprie loquendo, ordine naturae, quia species pre-
dicatur aequaliter de omnibus indiuiduis, ut dicitur in
3. met. In generibus autem non est sic. Nam inter spe-
cies vnus generis vna est naturaliter prior & per-
fectior altera. Est autē in indiuiduis vnus speciei
vnum altero tempore prius, & quāuis aliquod in-
diuiduum, quod est prius tempore, sit causa cuiusdā
alii quod est posterius, ut pater est causa filii, sicut
in obiiciendo tangebatur, non tamen hoc est uni-
uersaliter verum, non enim omnes antiquiores
sunt causa omnium iuniorum. Similiter etiam cō-
tingit id quod est prius inter species eiusdem ge-
neris esse aliorum principium & causam, sicut motus
localis aliorum motuum, & binarius aliorum nu-
merorum, & triangulus aliarum figurarum rectili-
nearum, non tamen hoc est universaliter verum.
Non enim homo qui est perfectissima species anima-
lis, est causa actiua aliarum specierum, unde non
oportet quod angelus sit causa actiua animae. Pro-
cedit autem haec ratio secundum opinionem quo-
rundam ponentium Deum agere per necessitatem
naturae, & quod ab uno simplici non sit nisi vnus im-
mediate, quod sit causa alterius, & sic usque ad ul-
tima rerum. Nos autem ponimus Deū agere om-
nia per suam sapientiam, per quam ordinem rerū
disponit, & sic ab ipso diuersi gradus rerum imme-
diate per creationem producantur.

Tex. com. i.

i. p. q. m. ar. 2
& m. q. 16.
ar. 12. o. ad 3.

ARTICVLVS VII.
Vtrum angelus influat in animam humanam.
AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur, quod
angelus non possit influere in animam hu-
manam. Duorum enim distantium, vnū nō influat
in alterum, nisi per aliquod medium: sed angelus,
& anima distant ab invicem, cum non sit dare ali-
quod medium, per quod influat influxus ab ange-
lo in animam, videtur quod angelus non possit
influere in animam.
SED CONTRA. Dio. dicit 8. c. cael. hier. Homi-
nes purgantur, illuminantur, & perficiuntur ab an-
gelis: sed hoc non fit nisi per quandam influxum.
ergo angelus potest influere in animam humanā.
RESPON. Dicendū, quod unumquodque a-
gens agit sicut in modum suae naturae, & ideo ubi igno-
ratur modus naturae rei, necesse est etiam ut moti
actionis eius ignoretur. Modus autem naturae ange-

lica est nobis ignota sicut quod in se est. Nō enim
in hac vita scire possumus de eis quid sunt, sed ali-
qualem cognitionem de eis habere possumus per
similitudinem sensibilibus rerum, ut Dionysius per-
cit 1. & 2. cap. cael. hierar. Unde & modum actionis
ipsorum cognoscere non possumus, nisi per simi-
litudinem sensibilibus agentium. Inuenimus autē
fōm in sensibilibus agentibus, quod id quod est in
actu, agit in id quod est in potentia, & quod oportet
quod agens coniungatur patienti secundum situm
per corporalem contactum. Quanto autem
natura intellectualis est superior, tanto est magis
actualis, utpote Deo similior, qui est actus purus,
unde superiores angeli possunt agere in inferiores
angelos, & in animas nostras, sicut id quod est in
actu, agit in id quod est in potentia, & huiusmodi
actio dicitur influxus. Quod autem est in corpo-
ralibus situs, est in spiritualibus ordo, nam situs est
quidam ordo partium corporalium secundum lo-
cum, & ideo ipse ordo substantiarum spiritualium
ad invicem sufficit ad hoc quod vna influat in alte-
ram, nec requiritur ibi medium corporale, vel lo-
cale, quia huiusmodi actiones sunt supra locum &
tempus quae in corporalibus sunt.
Et per hoc patet solutio ad obiecta.

ARTICVLVS VIII.
Vtrum diabolus inhabitet hominem mortaliter peccatorem.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod
diabolus semper substantialiter inhabitet ho-
minem quando cumque peccat mortaliter. Culpam
mortalis opponitur gratiae: sed spiritus sanctus sem-
per inhabitat hominem cum gratia, secundum illud
1. ad Corinth. 3. Templum Dei estis, & spiritus
Dei habitat in vobis, ergo etiam spiritus sanctus in-
habitabit hominem cum culpa mortali.
SED CONTRA est, quod diabolus per peccatum
in habitat hominem, sicut per suum effectum: sed
non omne peccatum mortale est a diabolo, sed
quandoque a carne, & mundo, ergo diabolus non
semper inhabitat hominem cum culpa mortali.

RESPON. Dicendum, quod diabolus inhabitat
re hominem, potest intelligi dupliciter. Vno mo-
do quantum ad animam: alio modo quantum ad
corpus. Quantum ad animam quidem nō potest
diabolus in habitare hominem substantialiter, quia
solus Deus illabitur menti, nec ita diabolus caulat
culpam, sicut spiritus sanctus gratiam. Spiritus
sanctus interius operatur, sed diabolus ex terius sug-
gerit vel quantum ad sensum, vel quantum ad ima-
ginationem. Dicitur tamē inhabitare affectum ho-
minis per effectum malitiae, non solum quando ex
eius suggestione peccatum perpetratur, sed etiam
per quodcumque peccatum mortale, quia ex quocumque
peccato mortali hō seruituti diaboli dicitur: sed
quātum ad corpus diabolus potest hominem sub-
stantialiter inhabitare, sicut patet in arreptis, sed
hoc magis pertinet ad rationem poenae, quā ad
rationem culpae. Poenae autem corporales huius vi-
tae non semper consequuntur culpam, sed quan-
doque peccantibus non inferuntur, & quandoque
non peccantibus inferuntur, ut dicitur Ioan. 9. de
caeco nato, & hoc est secundum altitudinem inco-
prehensibilem iudiciorum Dei, unde non cum
qualibet culpa mortali diabolus inhabitat homi-
nem substantialiter, etiam quantum ad corpus.
Et per hoc patet responsio ad obiecta.

QVAE.